

V. Opakovanie učiva

8. ročníka

1. Čítanie s porozumením. Pozorne si prečítaj text a odpovedz na otázky.

Mesiac je druhým najjasnejším vesmírnym telesom hneď po Slnku. Sám nevyžaruje žiadne svetlo. Jeho svetlo pochádza zo Slnka. Mesiac sa otočí okolo svojej vlastnej osi za 27 dní 7 hodín a 43 minút. Na povrchu Mesiaca môžeme pozorovať rôzne pohoria a krátery spôsobené dopadom meteoritov a tiež veľké plochy – moria. Podľa starovekej slovanskej legendy o stvorení sveta bol Mesiac mladším bratom Slnka. Slnko bolo považované za ohnivú okridlenú ženu, ktorá bojuje s oblakmi a Mesiac bojuje s démonmi mrakov. Hviezdy sú deťmi Slnka a Mesiaca a je ich na nebi toľko, koľko ľudí je na Zemi. Mesiac bol dôležitý pre mágiu a veštenie, odprevádzal duše mŕtvych, prinášal zdravie a hojnosť. Aj v dnešnej dobe ľudia veria v zázračnú moc Mesiaca, pričom jeho moc súvisí s jeho mesačnými fázami. Napríklad vo fáze novu sa odporúča zbavovať sa zlovykov a začať s diétou. Pre spln je typické, že nepriaznivo pôsobí na ľudí trpiacich nespavosťou, námesačnosťou. Ak sa strom orezáva v období splnu, môže uschnúť, avšak bylinky nazbierané počas splnu majú zázračnú moc a lepšie liečivé účinky. Ubúdajúci Mesiac nám prináša viac šikovnosti a je to najvhodnejšie obdobie na operačné zákroky.

A: Urči druh podčiarknutej vety.

B: Označ fázu Mesiaca, ktorá pôsobí nepriaznivo na ľudí trpiacich nespavosťou.

- a) nov
- b) prvá štvrt
- c) spln
- d) vzrastajúci Mesiac

C: Vyber tvrdenie, ktoré vyplýva z textu.

- a) Mesačné svetlo pochádza z Mesiaca.
- b) Povrch Mesiaca je pokrytý riekami.
- c) Mesačné svetlo je odrazom slnečného.
- d) Mesiac sa otočí okolo Zeme za 30 dní.

D: Aký význam mal Mesiac kedysi?

- a) bol dôležitý pre mágiu a veštenie
- b) odprevádzal duše mŕtvych
- c) prinášal zdravie
- d) všetky uvedené možnosti

E: Urči gramatické kategórie podčiarknutého slova z prvej vety.

- a) prídavné meno, vzťahové, stredný rod, pl., I, vzor pekný
- b) prídavné meno, akostné, stredný rod, sg., I, vzor cudzí
- c) prídavné meno, akostné, stredný rod, pl., I, vzor cudzí
- d) prídavné meno, vlastnostné, mužský rod, pl., I, vzor veľký

F: Koľko postupne rozvíjajúcich prívlastkov sa nachádza v celom texte?

G: Na základe vety „Mesiac bol dôležitý pre mágiu a veštenie, odprevádzal duše mŕtvych, prinášal zdravie a hojnosť.“ vypracuj nasledujúce úlohy.

- a) Vypíš prisudzovacie sklady:
- b) Urči druh vety:
- c) Urči, aký vetný člen sú podčiarknuté slová:

2. Urči vzor skloňovania nasledujúcich slov.

- a) levov –
- b) o vtákoch –
- c) psovi –
- d) s holubmi –
- e) medveďa –
- f) so zajacom –

3. Nájdi a oprav chyby v texte. K podstatným menám neživotným v mužskom rode prirad správne skloňovací vzor.

Známy výtvarník vystavuje svoje nové akvareli.	V okolí nájdeme betónové bunkry.
Mám rád letné večere na pobreží.	Jazdil sa na novom bicykle.
Modré facikli obsahujú všetky spisy.	Čiastočky sa zachytili vo filtry.

4. Vyber možnosť, v ktorej sú všetky spojenia napísané správne.

- a) veselí kocúri, hraví psi, farbaví sloni
- b) veselé kocúry, hravé psy, farbavé slony
- c) veselé kocúry, hraví psi, farbaví sloni
- d) veselí kocúry, hraví psy, farbavé slony

5. Slová v zátvorke daj do správneho tvaru a doplň i/y.

- a) Na (konferencia) sme počul... o nov...ch metódach liečenia rakov...n... .
- b) V...deli sme správ... o (havária), ktoré sa dnes stal... v Žiline.
- c) Vôňa (orchidea) pr...lákala veľa hm...zu.
- d) V (redakcia) novín sme mali stretnutie mlad...ch talentov.
- e) Hovorili sme o (Andrea).
- f) Naše dve (Andrea) v...hrali súťaž vo varení.
- g) Poslanci nášho mesta sa stretl... na výročnom (plénium).
- h) Žiac... prv...ch ročníkov (gymnázium) to nemal... ľahké.
- i) Po prehliadke (mauzóleum) sme išli na zmrzl...nu.
- j) Zdochli nám r...bk... v (akvárium).
- k) Za (lycéum) bol krásn... park, kam sme chod...li na prechádzk... .
- l) K r...biemu (filé) so zemiakm... sme mali ešte jahodové (želé).
- m) V (december) mám v kalendári poznačen... v...znamný dátum.

6. Urči vetné členy a sklady.

Milenci si pri svite mesiaca vyznávajú lásku.

Človek sa na vlkolaka mení v noci za svitu mesiaca.

7. Priame pomenovania podčiarkni a nepriame zakrúžkuj.

je smutný, čierny ako uhoľ, zelený čaj, trójsky kôň, zoologická záhrada, sídlisko svietilo

8. Urči druh frazeologických jednotiek.

a) Bez volania nechytaj sa cudzej roboty. –

b) Ak ti je súdená, bude ti i daná. –

c) Mať maslo na hlave. –

d) Bledý ako smrť. –

e) Aj čierna sliepka biele vajce znesie. –

f) Ani čert nie je taký čierny, ako ho maľujú. –

g) Každá liška svoj chvost chváli. –

h) To je španielska dedina. –

i) Chudý ako lata. –

9. Utvor správne dvojice.

v krajinách, kde horí ticho
je to písané jeho rukou
platobná karta
čítať Kukučina
maturitná skúška
odplávali detstva vence

metonýmia
združené pomenovanie
metonýmia
metafora
združené pomenovanie
metafora

10. Vyjadri význam nepriamych pomenovaní.

Hrá všetkými farbami.

Je mu trňom v oku.

11. Utvor správne slová skladaním.

a) biele, modré pruhy –

b) svetlý červený sveter –

c) slovenský, anglický slovník –

d) východný slovenský kraj –

12. Vyber slovo, ktoré vzniklo pomocou slovotvornej predpony.

- a) sivočierny b) jedáleň c) siat' d) preskočiť

13. Urči druh skratky.

- a) cm – c) PSČ –
b) Inforek – d) a pod. –

14. Vymysli vety, v ktorých slovo „práve“ použiješ ako uvedené slovné druhy.

- a) ako príslovku –
b) ako časticu –

15. Vymysli vety, v ktorých slovo „či“ použiješ ako uvedené slovné druhy.

- a) ako spojku –
.....
.....
b) ako časticu –
.....
.....

16. Novinársky škriatok porozhadzoval prehľad slohových postupov. Oprav tabuľku.

CHARAKTERISTIKA	SLOHOVÝ POSTUP	SLOHOVÝ ÚTVAR
postupnosť dejov minulý čas slovies zachytáva udalosti v priestore a čase následnosť myšlienok	opisný	úvaha
		bájka
		prihláška
		dynamický opis
zameniteľnosť prídavné mená zachytáva podstatné znaky a vlastnosti	rozprávaci	charakteristika
		prednáška
		povešť
		pozdávka
nevysvetľuje, len informuje vecnosť číselné údaje	výkladový	jedálny lístok
		diskusia
		rozprávka
odborné termíny pouča a vysvetľuje	informačný	umelecký opis
		poviedka
		výtah
		úradný životopis
		statický opis